

Primjena koncepta ljudske sigurnosti
u cilju stabilizacije zajednice u Kantonu 10

OPERATIVNI PLAN SIGURNOSTI OPĆINE KUPRES

2015 – 2020

Ožujak, 2015.

UVOD

Operativni plan sigurnosti (u daljem tekstu: operativni plan) općine Kupres za period 2015 – 2020. godine izrađen je kao posebni dio Integrirane strategije razvoja općine Kupres koja je u fazi pripreme i čiji se završetak i usvajanje očekuju u 2015. godini. Pri izradi Strategije razvoja općine 2015 – 2020. godine vodilo se računa o "Primjeni koncepta ljudske sigurnosti u cilju stabilizacije zajednica u Županiji broj 10", što je istovremeno i naziv projekta osmišljenog i podržanog od strane UN Fonda za ljudsku sigurnost (UN HSTF - *UN Human Security Trust Fund*), a čiji ciljevi su kreirani da bi se ojačali kapaciteti županijskih i općinskih vlasti za pružanje socijalnih usluga s ciljem smanjenja osobne i društvene nesigurnosti, jačanju kapaciteta sustava obrazovanja s ciljem sprječavanja diskriminacije i nasilja i generalno spremnosti kritičnih područja u Županiji broj 10 da odgovore na rizike i prijetnje sigurnosti zajednice, osiguraju jednak pristup mogućnostima za zapošljavanje i ekonomsku održivost u prioritetnim područjima.

Imajući u vidu da je ljudska sigurnost jedna od najvažnijih pretpostavki i uvjeta za ukupni ekonomski i društveni razvoj jednog društva, operativni plan pokriva oblast sigurnosti u najširem smislu. Sigurnosni problemi i izazovi koji su zahvaćeni analizom i operativnim planom između ostalog uključuju: kriminal, nasilje nad djecom, rodno zasnovano nasilje, narušavanje javnog reda i mira, nepogode uzrokovane prirodnim katastrofama, krađe, narkomanija, zaostale mine i NUS, infrastrukturni problemi i izazovi itd.

Operativni plan je izrađen u skladu sa MiPRO metodologijom koja se također koristi i za pripremu Integrirane strategije razvoja općine Kupres. Operativni plan se sastoji iz dva glavna dijela i to analize trenutnog stanja u oblasti sigurnosti i operativnog plana djelovanja za period 2015-2020. godine. Analiza trenutnog stanja u oblasti sigurnosti je urađena korištenjem ranijih nalaza u oblasti koji su uvršteni u nacrt socio-ekonomske analize općine te direktnim intervjuiranjem ključnih općinskih aktera i institucija. Institucije koje su bile uključene u izradu operativnog plana sigurnosti između ostalih uključuju općinu, policiju, javno komunalno preduzeće, vatrogasce, civilnu zaštitu itd.

Operativni plan je pripremljen kombinacijom radionica i mentorskog rada sa relevantnim općinskim institucijama i akterima. Operativni plan je pripremljen u periodu od studenog 2014. do ožujka 2015. godine.

Organizacija: UNDP – United Nations Development Program

Metodologija: MiPRO - Metodologija za integrirano planiranje lokalnog razvoja

Period pripreme: studeni 2014 – ožujak 2015. godine

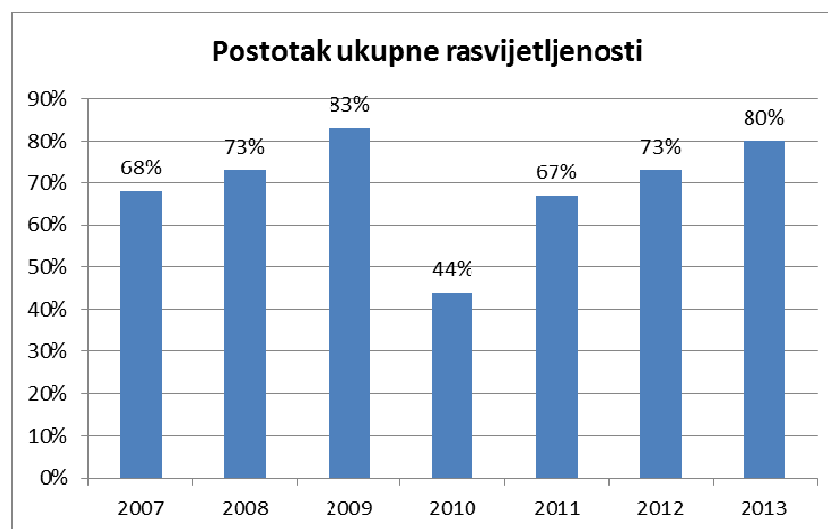
Autori: doc. dr. Nedim Čelebić

prof. dr. Elmedin Muratbegović

Analiza stanja u oblasti sigurnosti

Socijalna, imovinska i osobna sigurnost građana¹

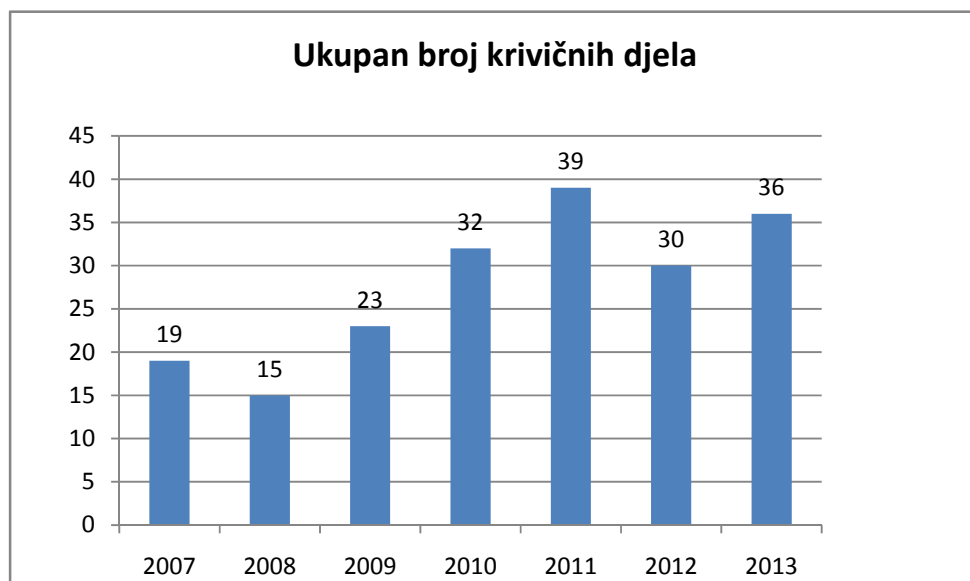
O osobnoj sigurnosti građana i čuvanju javnog reda i mira brigu vodi Policijska postaja Kupres, čiji kvalitetan rad doprinosi sveopćoj sigurnosti građana. Prema zadnjem izvješću policijske postaje (PP) Kupres broj prekršaja u 2013. godini protiv javnog reda i mira veći je za 8 prekršaja ili 61,53% u odnosu na 2012 godinu. Što se tiče sigurnosti u prometu zadnje godine došlo je pada prometnih nezgoda sa smrtno stradalim osobama.

Grafikon 1. Postotak ukupne rasvijetljenosti
(Izvor: PP Kupres)

U oblasti općeg kriminaliteta u 2013. godini ukupno je evidentirano 36 krivičnih djela (KD) to je u usporedbi sa 2012. godinom karakterizira povećanje za 6 krivičnih djela ili 23,07%. Za što bolje obavljanje svakodnevnih poslova i zadaća potrebno je poboljšati stupanj opremljenosti policijskih djelatnika svim vidovima opreme.

¹AnalizapreuzetaizNacrta socio-ekonomskeanalize/IntegrisanestrategijerazvojaopćineKupresza period 2015-2020.

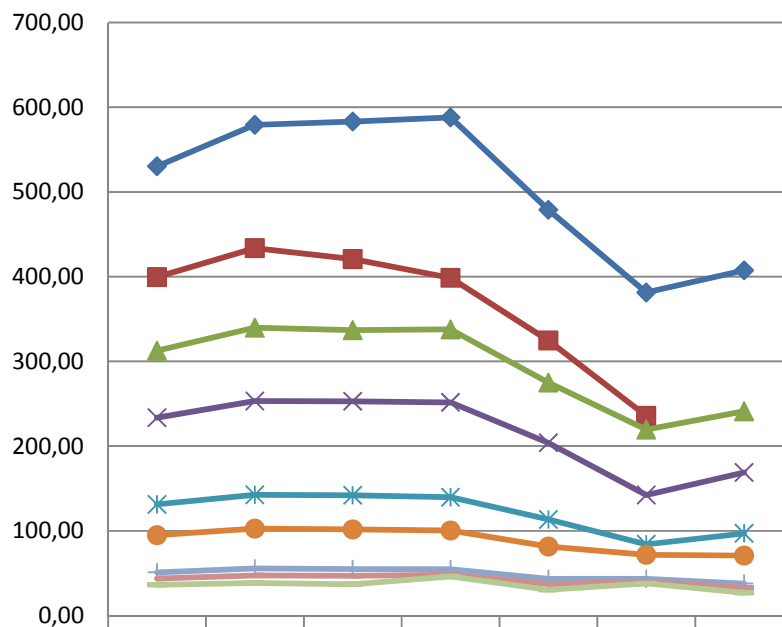

Grafikon 2. Ukupan broj krivičnih djela
(Izvor: PP Kupres)

5.7. Osjetljive/ranjive grupe (ratni vojni invalidi)

U općini Kupres postoji Braniteljsko-invalidska služba (BIS) koja vodi brigu o ratnim vojnim invalidima domovinskog rata. U 2013. godini prema podacima iz Službe svoja prava ostvaruje 92 RVI i 37 obitelji poginulih branitelja. Što se tiče novčanih primanja ona su nešto smanjena u odnosu na protekle godine ovisno o postotku invalidnosti. Svoja prava ove skupine ostvaruju propisanim Zakonom federalnog ministarstva o pravima branitelja i obitelji poginulih branitelja. Zbog revizije koja je nepriznata od Ustavnog suda značajan broj RVI-a koja su imala sva prava iz Zakona su izgubila ista, te su pokrenute Tužbe kod Ustavnog suda kako bi ostvarili status RVI-a te im vraćena sva pripadajuća prava.

Iznos prosječne invalidnine

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
◆ 100 %- bez pomoći sa strane	530,46	579,30	583,22	588,12	478,96	381,32	407,51
■ 90%	399,66	433,83	420,95	398,79	324,78	235,67	
▲ 80%	312,62	339,83	336,92	337,77	275,08	219,57	241,25
✕ 70%	233,57	253,29	252,97	251,69	203,92	142,26	168,91
* 60%	131,19	142,46	141,98	139,67	113,46	84,18	97,06
● 50%	94,88	102,60	101,74	100,41	81,59	71,79	70,91
+ 40%	51,09	55,57	54,90	54,59	43,27	43,29	37,86
+ 30%	43,72	47,48	46,99	48,33	37,35	39,96	32,85
+ 20%	36,33	38,49	37,00	46,26	30,47	37,96	27,02

Grafikon 48. Prosječna invalidnina RVI
(Izvor: BIS Općine Kupres)

Poteškoće s kojima se Centar za socijalni rad susreće u svojim svakodnevnim aktivnostima, poput nepostojanje podzakonskih akata Županijskog Zakona o socijalnoj skrbi, predstavlja problem u provedbi samog zakona, a samim tim uskraćuje određena prava potencijalnim korisnicima tih prava. Problem je i nepostojanje ustanova za smještaj djece i mladeži, disciplinskog centra, skloništa za žrtve nasilja u obitelji, za osobe s intelektualnim poteškoćama. Posebno se ističe neadekvatna kadrovska popunjenost Centra za socijalni rad.

Temeljom podataka registra udruga Ministarstva pravosuđa i uprave Hercegbosanske županije u Kupresu postoji 22 civilne udruge, kako slijedi:

1. Udruga bivših vojnika regularne vojske u II svj. Ratu,
2. Hrvatsko kulturno društvo napredak,
3. Skijaški klub stožer,
4. Hrvatski šahovski klub Kupres,
5. Crveni križ Kupres,
6. Udruga građana za zaštitu voda „Stožer“,
7. Konjički klub „Atila“
8. Udruga HVIDRA Kupres
9. Udruga umirovljenika
10. NVO „Kupreška žena“
11. NVO „Ativa“
12. Udruga obitelji poginulih i nestalih branitelja u domovinskom ratu
13. Društvo za promidžbu Kupresa i zaštitu prirodnog povijesnog i kulturnog naslijeđa „Kupreška visoravan“
14. Hrvatski nogometni klub Kupres
15. Društvo prijatelja Hajduk –Kupres
16. NVO „Krijesnica“djeca s posebnim potrebama
17. HKD“ Zlosela“
18. Udruga ribolovaca“ Pastrva“
19. Udruga lovaca „Tetrijeb“
20. Hrvatski konjanički klub „Konjanik“
21. Udruga razvojačenih branitelja
22. Udruga umirovljenika demobiliziranih branitelja

Od gore navedenih udruga i Nevladinih organizacije (NVO-a) aktivne su njih nekoliko. Također, ne postoji dostatna suradnja općinske vlasti sa nevladinim sektorom. Uбудuće se moraju razvijati partnerski odnosi između ova dva sektora kako bi se radilo na realizaciji zajedničkih projekata i koordinaciji njihovog rada.

Ostali sigurnosni problemi u općini Kupres

- Problem pasa lotalica i njihovo zbrinjavanje
- Loša vertikalana i horizontalna signalizacija
- Neopremljenost policije
- Krađe po vikend naseljima
- Nesigurnost u zapošljavanju
- Neorganizirana zimska služba
- Nedefiniran status protiv požarne zaštite u općini Kupres
- Zastarjela materijalno-tehnička sredstva u vatrogasnoj jedinici (vozila, oprema)
- Nedostatak hidrantske mreže u općini (neopremljenost stambenih jedinica zakonski propisanom opremom)
- Nema vodozaštićenih područja

- Veliki broj ruševina
- Nedostatak šahtova kao posljedica krađa
- Nedostatak stručnog kadra (psihologa, doktora i dr.)
- Nenaseljenost
- Loše organizovane službe civilne zaštite
- Nepostojanje natalitetske politike
- Nerješena pitanja deponija
- Neiskorišteni obnovljivi izvori energije
- Problem miniranih površina
- Nedovoljno opremljeno komunalno preduzeće
- Spora realizacija 110 KW dalekovoda
- loša seoska kanalizacija
- zastarjela vodovodna mreža
- Neadekvatna briga o starim i invalidnim licima
- Sezonska pojava požara
- Neregistriranost vozila
- Nedostatak adekvatnog prostora za funkcioniranje vatrogasnog društva
- Nedostatak adekvatnog prostora za funkcioniranje komunalnog društva
- bolesti bilja i voća (šarka)
- zarazne bolesti životinja (bjesnilo, crni prišt, bruceloza, itd)
- nepostojanje građevinske projektne dokumentacije

Izvor: intervjui sa relevantnim predstavnicima institucija iz općine Kupres

OPERATIVNI PLAN SIGURNOSTI

U skladu sa urađenom analizom trenutnog stanja u oblasti sigurnosti općine Kupres, proizašlo je ukupno pet operativnih ciljeva koji se trebaju realizirati do 2020. godine. Također, projekti i mjere su grupisani u ukupno 4 programa.

OPERATIVNI CILJEVI SIGURNOSTI

1. Poboljšati postojeću infrastrukturu
2. Obnoviti infrastrukturne objekte te smanjiti odliv stanovništva
3. Unaprijediti postojeće kapacitete i rad civilne zaštite
4. Osposobiti i opremiti policijsku postaju
5. Smanjiti nasilje u školskoj populaciji

Programi

1. Program jačanja i unapređenja postojeće infrastrukture
2. Program zbrinjavanja ugroženih i zapošljavanje
3. Program jačanja kapaciteta policije i civilne zaštite
4. Program borbe protiv nasilja, zaostalih mina

Za svaki od navednih operativnih ciljeva razrađen je set konkretnih projekata i mjera sa odgovarajućim rokovima, nosiocima i okvirnim proračunom. Konačno, definirane mjere i projekti su grupisani u zajedničke programe. Pregled operativnih aktivnosti prikazan je u tabeli koja slijedi.

OPERATIVNI PLAN SIGURNOSTI (2015 – 2020)										
Program	Projekat /mjera	Veza sa sektorskim/operativnim ciljevima	Orijentacioni period realizacije Dinamika implementacije					Okvirna finansijska vrijednost	Nosio implementacije	Ciljne grupe/korisnici
			2015	2016	2017	2018	2019			
P1	Postavljena vertikalna i horizontalna signalizacija u užem centru	OC/SC 1						30.000,00	Općinske službe MUP	Stanovnici
P1	Postaviti vertikalnu i horizontalnu signalizaciju po naseljima	OC/SC 1						30.000,00	Općinske službe, MUP	Stanovnici
P1	Obnoviti ruševine u užem gradskom području	OC/SC 1						200.000,00	Općinske službe Federalna ministarstva	Stanovnici
P1	Bolje iskorištavanje obnovljive izvora energije	OC/SC 1						100.000,00	Općinske službe	Stanovnici
P1	Napravljen 110 KW dalekovod Tomislavgrad Kupres	OC/SC 1						---	Općinske službe, EP HB Mostar	Stanovnici

P1	Obnoviti vodospreme i vodovodnu mrežu	OC/SC 1					1.000.000,00	Općinske službe	Stanovnici
P1	Organizirati funkcionalni rad zimske službe kroz JKP	OC/SC 1					300.000,00	JKP i Općinske službe	Stanovnici
P1	Osposobiti hidrantskumrežu u općini	OC/SC 1					60.000,00	JKP	Stanovnici
P1	Usvojiti odluke OV o vodozaštićenim područjima	OC/SC 1					2000,00	Općinske službe i O.V.	Stanovnici
P1	Smanjivati broj divljih deponija, kroz organiziraniji odvoz otpada	OC/SC 1					130.000,00	JKP	Stanovnici
P1	Opremiti javno komunalno poduzeće	OC/SC 1					500.000,00	JKP i Općinske službe	Stanovnici
P1	Napraviti projektnu dokumentaciju za kanalizacijski sustav sela i vikend naselja	OC/SC 1					200.000,00	Općinske službe	Stanovnici
P1	Uraditi građevinsku projektnu dokumentaciju	OC/SC 1					200.000,00	Općinske službe	Stanovnici
P2	Useliti zgradu za stare i nemoćne	OC/SC 2					30.000,00	Općinske službe i JKP	Stanovnici
P1	Smanjivati broj ruševina po naseljima	OC/SC 2					20.000,00	Općinske službe	Stanovnici
P2	Zadržati postojeći stručni kadar uz novo zapošljavanje (psihologa, doktora i dr.)	OC/SC 2					20.000,00	Centar za socijalni rad	Stanovnici
P2	Provesti Program zadržavanja	OC/SC 2					-	Općinske službe	Stanovnici

	mladih obitelji, dodjela stanova i placeva mladim obiteljima								
P2	Usvojiti provedive mjere natalitetske politike	OC/SC 2					5000,00	Općinsko Vijeće	Stanovnici
P2	Poboljšati brigu o starim i invalidnim licima	OC/SC 2					10.000	Centar za socijalni rad	Stanovnici
P4	Smanjiti minirane površine razminiravanjem	OC/SC 3					--	Nadležna institucija u suradnji s Općinskim službama	Stanovnici
P3	Uspostaviti gorsku službu spašavanja	OC/SC 3					10.000,00	HBŽ	Stanovnici
P3	Osposobiti materijalno tehnički vatrogasno društvo	OC/SC 3					200.000,00	DVD i JKP i Općinske službe	Stanovnici

P3	Poboljšati suradnju i komunikaciju stanovnicima slabo naseljenih naselja i zgrada s policijom	OC/SC 4					10.000,00	Policijska postaja	Stanovnici
P3	Dodatno opremiti policiju materijalno-tehničkim sredstvima	OC/SC 4					200.000,00	MUP HBŽ	Stanovnici
P4	Smanjiti broj krađa po vikend naseljima	OC/SC 4					5000,00	Policijska postaja	Stanovnici

P4	Smanjiti broj neregistriranih vozilakroz pojačan nadzor	OC/SC 4					5000,00	MUP HBŽ	Stanovnici
P1	Opremiti i obnoviti školsku dvoranu	OC/SC 5					100.000,00	Osnovna škola	Stanovnici
P1	Osigurati adekvatno i održivo grijanje obrazovnih institucija	OC/SC 5					100.000,00	Obrazovne institucije s općinskim službama	Stanovnici

Pokazatelji za mjerenje učinkovitosti plana

Sektorski/operativni ciljevi/	Pokazatelji sa očekivanim ishodima
1. Poboljšati postojeću infrastrukturu	<p>Iznos gubitaka u vodovodnoj mreži: Smanjeni gubici u vodovodnoj mreži za 25%</p> <p>Broj zatvorenih kontejnera: Povećan broj zatvorenih kontejnera za 20%</p> <p>Broj divljih deponija: Smanjen broj divljih deponija za 70%</p> <p>Gradska deponija: Sanirana bivša gradska deponija</p> <p>Zimska služba: Organizirana zimska službu kroz JKP</p>
2. Obnoviti infrastrukturne objekte te smanjiti odliv stanovništva	<p>Broj i procenat zaposlenih u općini: Povećan procenat zaposlenih za 20%</p> <p>Broj starih i nemoćnih osoba bez obiteljske skrbi: sva stara i nemoćna lica zbrinuta</p> <p>Broj obiteljskih objekata: Povećan broj obiteljskih objekata za 10%</p> <p>Broj ruševina: Uklonjeno 60% ruševina</p>

<p>3. Unaprijediti postojeće kapacitete i rad civilne zaštite</p>	<p>Površine zasijene minama: Smanjene površine za 15%</p> <p>Gorska služba spašavanja: Uspostavljena gorska služba spašavanja</p> <p>Vatrogasno društvo: obnovljeni materijalno tehnički kapaciteti vatrogasnog društva, nabavljena nedostajuća oprema</p>
<p>4. Osposobiti i opremiti policijsku postaju</p>	<p>Kapaciteti PP: obnovljeni materijalno tehnički kapaciteti PP, nabavljena nedostajuća oprema</p> <p>Stopa kriminaliteta: Smanjena stopa kriminaliteta za 20%</p>
<p>5. Smanjiti nasilje u školskoj populaciji</p>	<p>Kapaciteti školske dvorane: Obnovljena školska dvorana</p> <p>Broj djece koja se bavi sportom: povećan procenat djece koja se bave nekim od sportova</p> <p>Broj djece prestupnika: Smanjen broj prestupnika za 30%</p>

Naredni koraci

1. Operativni plan sigurnosti je potrebno integrirati u Integriranu strategiju razvoja općine Kupres.
2. Predložiti operativni plan sigurnosti OV na usvajanje
3. Aplicirati sa pojedinačnim projektima za različita donatorska sredstva
4. Pratiti I revidirati plan nagodišnjem nivou